

Muziejuje – kontrabandos istorija

Arūnas Ivaškevičius

Atsinaujinęs Muitinės muziejus kviečia susipažinti su Lietuvos muitinės istorija, kuri pasakojama pasitelkiant itin patrauklias ir modernias priemones.

Žiūrovą visose muziejaus patalpose pasitinka šiuolaikinės technologijos: kompiuteriai su jutikliniais ekranais, vaizdo projektoriai, garso sistemos. Muziejaus ekspozicija parengta ir išdėliota taip, kad lankytoją vėrčia ne pasyviai praeiti pro šalį, bet kviečia tapti atradėju, pasijusti muitininku, ieškančiu kontrabandos. Pridėk akį prie šviečiančios skylutės stende – pamatysi archyvinę sulaikyto kontrabandininko nuotrauką. Atidaryk spintelės dureles – už stiklo rasi populiariausias tarpukario „šmugelninkų“ prekes: skrybėles, batelius, vėduokles ar indus.

Pasuk į tamsų muziejaus labirinto aklagatvį, ir virš galvos pradės mirksėti raudonas bei mėlynas švyturėlis, pasigirs muitininkų automobilio sirena, trepsėjimas – šį kartą pasijusi it sulaikomas kontrabandininkas, nešantis uždraustas prekes. Greta ir dabartinės kontrabandos pavyzdžiai. Jų ekspozicija išdėliota patalpoje, imituojančioje jūrinį prekių konteinerį sunkiomis plieninėmis durimis.

„Mažieji Gariūnėliai“ – taip didelėje vitrinoje sukrautus žino-

miausių pasaulio firmų drabužių ir avalynės falsifikatų rinkinį vadina patys muitininkai. Čia pat išdėliotos ir egzotiškos prekės, kurias į šalį bandoma įvežti nelegaliai: buteliai su gyvačių antpilu ar krokodiliukų iškamšos. Demonstruojamas kontrabandininkų išradingumas: cigaretės, paslėptos skalbimo miltelių pakuotėse, degalų bakai su dvigubu dugnu spiritui vežti.

Vienas muziejaus kampas skirtas vadinamajai šventajai kontrabandai – XIX a. antrosios pusės (kai buvo uždrausta lietuviška spauda) nelegalioms lietuviškoms

knygoms ir knygnešiams. Atskiroje patalpoje pasakojama apie kraupią Medininkų tragediją, kai 1991 m. vasarą sovietų omonininkai išžudė pasienio poste budinčius Lietuvos muitininkus ir policininkus.

Kai kuriuos eksponatus teko rinkti lenktyniaujant su privačiais užsienio kolekcininkais.

Muitinės muziejus įkurtas dar 1994 m. Nuo praėjusių metų vidurio jis buvo renovuojamas. Tai kainavo 560 tūkst. litų. Muitinės mokymo centre (Jeruzalės g. 25) įsikūręs muziejus darbo dienomis atviras visiems lankytojams.

■ **Egzotika:** muziejaus lentynose galima rasti ir tikrų gyvačių antpilo.

Tomo Raginos nuotr.